

Wpływ treningu Cross-Fit na wytrzymałość siłową osób o różnym stażu treningowym

The impact of Cross-Fit training on strength fitness in subjects differing in training experience

Mariusz Hrycina

Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki, Pruszków

Streszczenie

Cel pracy: Celem badań była ocena wpływu trzymiesięcznego cyklu treningowego Cross-Fit na wytrzymałość siłową badanych osób z różnym stażem treningowym.

Material i metody: Badano 3 grupy po 10 osób różniące się liczbą treningów w ciągu tygodnia oraz stażem treningowym. Badani wykonali następujący test: 5 podciągnięć na drążku, 10 zgięć ramion w podporze przodem (pompek) i 15 przysiadów. Mierzono liczby serii wykonanych w ciągu 15 minut.

Wyniki: Trzymiesięczny trening Cross-Fit wpłynął na znamieny wzrost wytrzymałości siłowej ($p < 0,001$) tylko w najmniej zaawansowanej grupie.

Wnioski: Zaplanowany, systematyczny i dostosowany indywidualnie pod względem obciążeń treningowych trening Cross-Fit wpływa na zwiększenie wytrzymałości siłowej.

Słowa kluczowe: trening, Cross-Fit, wytrzymałość siłowa

Summary

Study aim: To assess the effects of Cross-Fit training lasting 3 months on the strength fitness of subjects differing in training experience.

Material and methods: Three groups of subjects, 10 each, differing in the weekly training volume and training experience, were subjected to test units consisting of 5 pull-ups, 10 press-ups and 15 sit-ups. The numbers of test units performed in 15 minutes were recorded.

Results: The 3-month training significantly ($p < 0.001$) improved strength fitness only in the least experienced group.

Conclusions: A well planned, regular Cross-fit training, with training loads individually adjusted, markedly improves the strength fitness.

Key words: Training; Cross-Fit; strength fitness

Wprowadzenie

Trening sportowy jest przedmiotem badań wielu nauk, m.in. fizjologii wysiłku fizycznego, biochemii, biomechaniki, czy też psychologii sportu. O ścisłych powiązaniach między nauką a treningiem sportowym, świadczy fakt, iż wraz z rozwojem nauki wzrasta skuteczność treningu sportowego i progresja wyników sportowych [11].

Pojęcie treningu fizycznego oznacza proces ukierunkowany na zwiększenie zdolności organizmu do wykonywania coraz większego wysiłku fizycznego. Zdolność ta wzrasta w toku treningu wskutek zmian zachodzących w organizmie człowieka pod wpływem powtarzanych wysiłków fizycznych. Istotą treningu jest więc powtarzanie wysiłków fizycznych, a u podłoża stanów wytrenowania, do którego trening ten prowadzi, leżą zmiany w ultrastrukturalnej, morfologicznej, biochemicznej i czynnościowej charakterystyce organizmu [5,8,10]. Trening sportowy to nie tylko zajęcia treningowe, to długofalowy proces,

który ma na celu rozwinąć zdolność adaptacji do większych obciążeń treningowych. Podczas wysiłku fizycznego zwiększa się zapotrzebowanie na tlen i substraty energetyczne, zwiększa się również wytwarzanie metabolitów. Wielkość tych zmian zależy od intensywności i czasu trwania wysiłku [5].

Obciążenia treningowe definiuje się jako wielkość pracy wykonanej przez zawodnika podczas zajęć treningowych, obejmująca jej ilość (objętość treningowej pracy), intensywność (intensywność ćwiczenia, jednostki, cyklu), podobieństwa do zewnętrznej i wewnętrznej struktury ruchu uprawianej dyscypliny oraz trudność wykonywania zadania (struktury ćwiczenia). Najłatwiejsza do zanotowania jest więc ilość wykonanej pracy [12].

Trening Cross-Fit według Murphy'ego [7] jest wysokiej intensywności systemem treningowym, który w krótkim czasie przynosi duże efekty i poprawę wyników. Jest to połączenie różnych dziedzin sportu, takich jak gimnastyka, podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka – biegi, rzuty, skoki. Cross-Fit to stawianie sobie wyzwań i pokonywanie ich podczas treningów, co daje poczucie, że udało się pokonać własną słabość i strach [4]. Celem badań była ocena wpływu trzy miesięcznego cyklu treningowego Cross-Fit na wytrzymałość siłową badanych osób o różnym stażu treningowym.

Materiał i metody

Badane osoby

W badaniach wzięło udział 30 osób uprawiających systematycznie Cross-Fit. Badanych podzielono na 3 grupy zależnie od stażu treningowego, każda grupa liczyła 10 osób:

Grupa I – początkująca, treningi 3 razy w tygodniu, staż treningowy do 12 miesięcy.

Grupa II – średniozaawansowana, treningi 4 razy w tygodniu, staż treningowy od 1 do 2 lat.

Grupa III – zaawansowana, treningi 5 razy w tygodniu, staż treningowy powyżej 2 lat; są to osoby doświadczone, biorące czynny udział w zawodach Cross-Fit.

Somatyczne dane badanych (wiek, wysokość i masa ciała, BMI, staż treningowy) przedstawiono w tab. 1.

Metody badań

Zadaniem badanych było wykonanie jak największej liczby serii ćwiczeń w czasie 15 minut, przy czym jedna seria składała się z 5 podciągnięć na drążku, 10 zgięć ramion w podporze przodem (pompek) i 15 przysiadów. Badani mieli możliwość stosowania przerw odpoczynkowych między powtórzeniami jak i seriami. Osoby prowadzące badania zwracały uwagę na technikę wykonania poszczególnych ćwiczeń według ustalonych wzorców wykonania [1,4]. Osoby uwzględnione w badaniach, w okresie trzech miesięcy trenowały indywidualnie dobranymi systemami, ściśle bazującymi na treningach wywodzących się z Cross-Fitu [2]. Przez cały okres badań osoby te pozostawały pod merytoryczną opieką i kontrolą instruktorów prowadzących badania. Ponadto badani prowadzili dziennik obciążeń treningowych w skali procentowej ciężaru maksymalnego (% CM). W ocenie różnic między średnimi poszczególnych grup i w obrębie grup zastosowano test *t*; poziom $p \leq 0,05$ uznano za znamienne. Obliczono również tzw. wielkości efektów treningowych [9].

Wyniki

Wyniki badań przedstawiono w tab. 2. Badani z grupy I (początkujący) wykonali przed treningiem 7 – 13 serii ($10,1 \pm 1,9$), gdyż potrzebowali dłuższych przerw wypoczynkowych niż pozostali uczestnicy. W czasie 3-miesięcznego cyklu treningowego zastosowano umiarkowane obciążenia treningowe (38,5% CM), co skutkowało uzyskaniem poprawy wyników u każdego badanego średnio o 3 serie ($p < 0,001$). Podczas treningu wszyscy badani wykonywali 15 powtórzeń w serii.

Tab. 1. Średnie wartości ($\pm$ SD i zakresy) danych somatycznych osób trenujących Cross-Fit

Zmienna	Grupa	I (n = 10)	II (n = 10)	III (n = 10)
Wiek (lata)		26,5 $\pm$ 2,2 (22 – 30)	26,0 $\pm$ 1,4 (24 – 28)	29,0 $\pm$ 1,5 (27 – 31) ^a
Wysokość ciała (cm)		179,0 $\pm$ 3,7 (172 – 184)	180,0 $\pm$ 2,0 (177 – 184)	177,0 $\pm$ 3,0 (172 – 180) ^b
Masa ciała (kg)		75,0 $\pm$ 2,3 (71 – 79)	83,0 $\pm$ 4,9 (75 – 90)	87,0 $\pm$ 3,5 (79 – 91) ^x
BMI		23,5 $\pm$ 1,5 (21,4 – 26,7)	25,6 $\pm$ 1,8 (22,6 – 28,4)	27,8 $\pm$ 1,0 (26,4 – 29,4) ^x
Staż treningowy (lata)		Do 1	1 – 2	Powyżej 2

^a Znamienne ($p < 0,01$) większy niż w pozostałych grupach; ^b znamienne ($p < 0,05$) mniejsza niż w grupie II;

^x znamienne ($p < 0,01$) mniejsza niż w pozostałych grupach

Tab. 2. Wyniki testów (liczby serii; średnie $\pm$ SD i zakresy) uzyskane przez trzy grupy trenujących Cross-Fit przed i po 3-miesięcznym treningu oraz wielkość efektu treningowego (WE)

Grupa	n	Przed treningiem	Po treningu	WE
I	10	10,1 $\pm$ 1,9 (7 – 13)	12,9 $\pm$ 1,4 (11 – 15) ^{***}	1,7
II	10	13,9 $\pm$ 0,9 (13 – 15)	14,4 $\pm$ 1,0 (13 – 16)	0,6
III	10	16,2 $\pm$ 1,0 (15 – 18)	16,8 $\pm$ 0,9 (16 – 18)	0,5

^{***} Znamienne wyższe niż przed treningiem ($p < 0,001$). Wszystkie grupy różnią się znamienne między sobą, zarówno przed jak i po treningu ($p < 0,01$ – 0,001)

W grupie II (średniozaawansowani) również wykonywano po 15 powtórzeń w serii, ale przy średnim obciążeniu 58% CM, natomiast w grupie III (zaawansowani) – po 11 powtórzeń w serii przy średnim obciążeniu 76% CM. W żadnej z tych grup nie stwierdzono znamiennego wzrostu wyników uzyskanych po treningu w porównaniu z badaniem przed treningiem, ale wszystkie wyniki w tych grupach, zarówno przed jak i po treningu, były znamienne ($p < 0,01$ – 0,001) wyższe od odpowiednich wartości w grupie I. Mimo braku znamiennej różnicy po/przed treningiem w grupach II i III, tzw. wielkości efektu (*effect size*) były w tych grupach umiarkowane, a w grupie I bardzo wysokie (zob. tab. 2).

Dyskusja

Wyniki osiągnięte przez badanych są bardzo zbliżone do podanych przez Kolomskiego [3]. Można więc stwierdzić, że najefektywniejszym zakresem obciążeń treningowych stosowanych w Cross-Ficie jest od 30 do 80% CM – zależnym od stopnia zaawansowania osoby trenującej. Liczba powtórzeń w danym ćwiczeniu oscyluje między 11 a 15, co ustala się na podstawie stosowanego oporu, częstotliwości ruchów i rodzaju ćwiczenia [6,10].

Cross-Fit jest metodą treningu, która niewątpliwie wpływa na poprawę wytrzymałości siłowej i ogólnej sprawności organizmu. Optymalna liczba jednostek treningowych w skali tygodnia jest ściśle uzależniona od stopnia zaawansowania. Organizm musi mieć czas na regenerację, będącą niezbędnym elementem progresji wyników. Należy podkreślić, że 3 dni treningowe w tygodniu są dobrym rozwiązaniem dla osób początkujących, lecz w miarę upływu czasu i zdobytego doświadczenia konieczne jest zwiększanie ilości treningu.

Obciążenia treningowe niewątpliwie uwarunkowane są stażem oraz psychomotorycznymi możliwościami osoby trenującej [10]. Analizując wyniki badań nie można jednoznacznie stwierdzić najkorzystniejszego doboru obciążeń w skali procentowej (%CM), liczby serii, ani powtórzeń, ale prezentowane wyniki wskazują optymalny zakres obciążeń treningowych, do których osoby trenujące Cross-Fit na różnym poziomie zaawansowania powinny się odnieść i dostosować. Niewątpliwie każdy ćwiczący powinien indywidualnie dobrać obciążenia treningowe. Należy jednak zauważyć, że we wszystkich grupach zanotowano widoczne efekty treningowe wyrażone wartością wskaźnika *Effect Size* [9].

Reasumując, osoby początkujące oraz uważające się za bardziej doświadczone powinny korzystać z wiedzy i doświadczenia instruktorów, trenerów, w celu dobrania odpowiednich obciążeń treningowych, gdyż odpowiednio zaplanowany i systematyczny trening Cross-Fit wpływa na zwiększenie wytrzymałości siłowej.

Piśmiennictwo

1. Delavier F. (2009) Atlas treningu siłowego. Wyd. PZWL, Warszawa.
2. Hrycyna M., D.Kacprzak (2017) Charakterystyka programu treningowego Cross-Fit. *Physical Activity and Health*, 12:55-62.
3. <http://www.fabrykasily.pl/treningi/trening-obwodowy-a-wytrzymalosc-silowa>
4. <https://pl.scribd.com/document/355695286/CFJ-English-L1-Training-Guide> 19.03.2018. Copyright © 2017 CrossFit, Inc. V4.0-20170524KW DV4.0-20170524R56KW.
5. Kozłowski S., K.Nazar , J.Chwalbińska-Moneta (2005) Trening fizyczny – mechanizmy i efekty fizjologiczne. [W:] S.Kozłowski, K.Nazar (red.). Wprowadzenie do fizjologii klinicznej. PZWL, Warszawa.
6. Kruszewski M. (2005) Podnoszenie ciężarów i kulturystyka. Biblioteka Trenera, Warszawa.
7. Murphy T.J. (2014) Sprawność- Siła-Witalność. Jak Crossfit zmienił moje życie. Wyd. SQN, Kraków.
8. Sozański H. (1999) Podstawy teorii treningu sportowego. Biblioteka Trenera, Warszawa.
9. Sullivan G.M., Feinn R. (2012) Using Effect Size – or why the P-value is not enough. *Journal of Graduate Medical Education* 4(3):279-282.
10. Trzaskoma Z., Ł.Trzaskoma (2001) Kompleksowe zwiększanie siły mięśniowej sportowców. Biblioteka Trenera, Warszawa.
11. Ulatowski T. (1992) Teoria Sportu. UKFiT, Warszawa.
12. Ważny Z. (2004) Leksykon treningu sportowego. Wyd. AWF, Warszawa.

Otrzymano: 27.02.2018

Przyjęto: 22.03.2018

© Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej, Pruszków

ISSN 2544-1639

Adres autora: mariuszhrycyna@op.pl